

חדשים

עיון - מקור

נאומי מנהיגים באוזני מנהיגים

רטוריקה ומנהיגות במקרא

שולה אברמסקי / כרמל

הספר עוסק בתורת הנאום ונדרונה בו הרטוריקה של נאומים במקרא. ארבעת הנאומים הנדרונים – של יתרו, כלב, נתן ויהודה – הם כאלה שהושמעו באוזני קהל בן מאוין אחד, יחיד מול יחיד.

עין להודו

יגאל ברונר ודוד שולמן / מאגנס וידיעות ספרים
הספר מציג מבוא להיסטוריה ולתרבות של התתיבשת ההודית, ממקורותיה הפרההיסטוריים ועד למאה ה-21. הוא מלווה בתמונות, במפות, באיורים ובמבחר קטעים מתורגמים.

חיים בשפה, חיים בתשוקה

שיחה על פסיכואנליזה לאקאניאנית ועוד

יהודה ישראלי ואסתר פלד / רסלינג

הספר מתבונן על היבטים שונים של החיים מנקודת מבט לאקאניאנית – ילדות ויחסי הורים וילדים, אהבה רומנטית, מיניות ומוות, ועל צורות הסכל האנושי – גיריונות, דיכאון והרדה ועוד.

סיפורת - מקור

נשמות

רועי חן / כתר

גרישה, הגבר השתקן והשמנמן שמתגורר עם אמו בדירת שיכון, מתגלגל ממאה למאה, מארץ לארץ ומגוף אל גוף וחווה חיים מסעירים בוונציה, מזרח אירופה או מרוקו, אף שאמו אינה מאמינה בגלגול נשמות.

שלום לך דודי

אסתר אטינגר / כרמל

במלון קטן על שפת הכינרת מתכנסת משפחה לסעודת שבע ברכות, שבמהלכה נחשפים סודות משפחתיים, מחלוקות וסיפור אהבה בלתי אפשרית. במקביל מתקיימים בעיר מרתון טבריה ואירוע פוליטי מפתיע.

תורת הקבוצות

כרמית סחר / כתר

רומן חניכה שגייבורו הוא אלכס, שגדל במשפחה לונדונית, מסתבך בצרות ומהווה מקור אכזבה מתמיד להוריו. מדי קיץ הוא נשלח לביקור ארוך אצל הדודה בישראל. שם הוא פוגש את ארקדי ונפשותיהם נקשרות.

סיפורת - תרגום

שעות הערב

חררד רוח / מהולנדית: רן הכהן / עם עובד

1946. הספר מתעד יום אחד יום את פריץ הצעיר, המתגורר בבית הוריו, ומחפש אחר משמעות לחייו, ההבטחה הגדולה שהחיים מבטיחים לאיש צעיר, שבינתיים נתון בין הוריו המובסים לקומץ חברים וביעותי לילה.

אחרי שהכול נאמר

אן גריפין / מאנגלית: רחל פן / פן וידיעות ספרים
מוריס בן ה-84 יושב בכר של מלון בעיירה קטנה באירלנד. לאורך הערב הוא ירים חמש כוסות לכבודם של חמשת אנשים שהיו כל עולמו. דרך הסיפורים על שמחה, אשמה, אסון סודי ואהבה עזה – ייחשפו חייו.

SEMPER IDEM תמיד אותו דבר

סיפורה של ילדות, כרוניקה שלא נשלמה

ג'ורג'ה לבוביץ' / מסרבית: דינה קטן בן-ציון / כרמל
רומן זיכרונות שכתב המחזאי והסופר הסרבי, הפורש את סיפורי חייהם של בני משפחה יהודית ענפה בין שתי מלחמות עולם. כתוב מנקודת מבטו של ילד שהתבגר לנער על רקע עימותים בין-תרבותיים ורדיפות.

הנופלים

דיוויד באלדאצ'י / מאנגלית: אינגה מיכאלי / דותן
ארבעה מעשי רצח מחרידים מתרחשים בזה אחר זה ובזירות נמצאים פסוקים מכתבי הקודש וסמלים משונים. סוכן האף-בי-איי מגיע לעיירה עם שותפתו וחייהם של הקרובים לו עומדים בסכנה.

כללי המשחק

ג'פרי דיבר / מאנגלית: יעל אכמון / תכלת
אישה צעירה נעלמת ואביה השבור מפרסם מודעה המבטיחה סכום נכבד למוצא את בתו. שו, שיועד לפענח פשעים ולאחר נעדרים, מתגייס אך הכול הולך ומסתבך והוא מוצא שהוא נרדף בעצמו.

ביוגרפיה ותיעוד

היא

סיפור חיי

גלילה רון-פרדרעמית

מסע בתחנות חייה של המחברת שעיצבו אותה כיוצרת ושהצטלבו עם סיפורה של מדינת ישראל ואישיה. התמודדותה עם המחיר הנפשי שגבתה ממנה הכתיבה ומערכת היחסים בינה לבין דמויותיה הברדיות.

לראות למרחוק

כי בנפשי הדבר

שבתאי בריל / סטימצקי

הקצין ששירת במשך שנים ארוכות ביחידת המודיעין 8200 ושחזונו הביא להמצאת המזל"ט הראשון הושף מסמכים סודיים ואת תסכולו המתמשך מכך שלא קיבלו את התרעה על מלחמת יום כיפור.

אם רק היו נותנים לי לדבר

סיפורו של אפרים ברכה

עדי מאירי / ידיעות ספרים

סיפור חייו של מפקד היחידה הארצית לחקירות הונאה. מהטראומה בעקבות שירותו הצבאי, דרך חרדי החקירות ועד לפרשה שבה דיווח על הצעת השוחד של הרב פינטו, שהופנתה נגדו וגרמה לו להתאבד.

יצרו של הגבר הפטריארכלי היהודי, שכל מה שאינו יכול להתמודד עמו – הופך אותו ליציר שדים, ישויות תמוהות כמו שדי בית הכיסא, משיכתם של שדים דווקא לעצי דקל וחרוב, או מוטיב חוזר של בחורים צעירים שחמדו לצון והחליטו לקרש בטבעת קני סוף (משום מה הם שוטטו כל העת עם טבעת בכיסם), כמו להתאמן על רגע כריעת הברך, ויצא שקידשו דווקא שדה פתיינית ששכנה חרש בתוך קני הסוף. אלא שהיא, בניגוד להם, חסרת הומור לחלוטין ולקחה את קידושיהם ברצינות תהומית.

אבל כאמור, דווקא החלק האחרון פותח את הדיון לפרספקטיבה רחבה יותר, ומתחיל בשאלה מהותית: מדוע נכתבת כל כך מעט פנטזיה יהודית? מדוע כמעט כל הסופרים הישראלים המודרניים נמנעים מלצלול לתוך העושר התרבותי הזה, כפי שעשו גם שלום עליכם ואברמוביץ' ואפילו עגנון? מדוע כיום אנו מעדיפים להתמסר ולהלל דווקא את הריאליזם החברתי, הפוליטי, הפסיכולוגי וכיוצא באלה? דגן מביא את דבריו של עמוס עוז כשנשאל על כך, ואמר כי האור כאן עז מדי ואין לנו מרתפים ועליות גג וחורף ממושך – הטריטוריות שמהן צומחות פנטזיות וביעותים. דגן מוסיף לכך את הטרנספורמציה של המודרניזם בהקשר הזה, אך דומה כי לא מעט טמון גם בהסבר הקצר של עוז: אנו חיים במקום ללא מרחבים שמתוכם אנו עלולים לדמיין ביעותים ויצורים מקורננים, בלי יערות-עד ובלי חשכה, מוקפים בדרך כלל באנשים, מחוברים בכל עת, ולמעשה לא צריכים לדמיין מפלצות ושדים האורבים עלינו לכלותנו. הם על פי רוב נמצאים כמעט בכל גבול גיאוגרפי של מדינת ישראל, ועל פי רוב יש להם זהות אנושית מאוד ברורה וכוונות מדויקות ומוצהרות.

יחד עם זאת, וזו קריאתו של דגן, אנחנו מחמיצים חלק מאוד מהותי בהוויה שלנו וברמיון הקולקטיבי שלנו. נוכח החלוקה הבינארית בין חילונית לבין דתיות, בין קדמה לכאורה לפרימיטיביות לכאורה, ונוכח האתוס הציוני על שלל רבדיו והאיום הקיומי המתמיד שלנו – אנחנו מחמיצים עולם עשיר, יצירתי ועל פי רוב גם רווי חוכמה ייחודית. העולם הזה יכול היה לספק לתרבות ולספרות שלנו מה שלעיתים נדמה כי כל כך חסר לה. הממלכות המופלאות הללו למעשה זועקות לפרשנויות ולגרסאות רעננות ומחדשות, כאלו שיחזירו אותן לתוך זרם הדם שלנו. במשך הזמן היו רגעים כאלה שחמקו תחת הרדאר, אבל הם באו בעיקר מתחום האיסוף והמחקר, למשל "האביר, השד והבתולה" של חיים פסח ועלי יסיף ו"דרקונים, שדים ומחזות קסומים" של דוד רוטמן וכן כמה מתי מעט של ספרות בדיונית. עדיין מדובר בחיפוש מטבע באור העז מדי. ●

שדים יהודים

קטלוג מועד

חגי דגן

אוניברסיטת תל אביב, 2019,

351 עמ'

